

Παρηγορητική επιστολή προς την σύζυγον του Νεκταρίου, για τον θάνατο του παιδιού της (Μέγας Βασίλειος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 4 Φεβρουαρίου, 2009

Επιστολή 6η Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου

Έσκοπευα νὰ σιωπήσω ἀπέναντι στὴν κοσμιότητά σου, λογιζόμενος ὅτι, μὲ τὴν ψυχὴ συμβαίνει ὅτι καὶ μὲ ἔνα μάτι ποὺ πάσχει ἀπὸ φλεγμονή. Αὐτό, δηλαδὴ τὸ μάτι καὶ τὸ πιὸ ἀπαλὸ πράγμα νὰ τὸ ἐγγίσει, ἐρεθίζεται. Ἐτσι αἰσθάνεται καὶ ἡ ψυχὴ ποὺ ἔχει τραυματιστεῖ ἀπὸ βαριὰ θλίψη, ὅταν πάει κανεὶς νὰ τῆς μιλήσει. Γιατὶ τὰ λόγια ὅσο καὶ ἀν εἴναι παρηγορητικά, ὅταν λέγονται τὴν ὥρα ποὺ ἡ ψυχὴ πάσχει καὶ ἀγωνιᾶ, τῆς φαίνονται πολὺ ἐνοχλητικά. Ἐπειδὴ ὅμως σκέψθηκα ὅτι τώρα ἔχω νὰ κάνω μὲ Χριστιανὴ ἐκπαιδευμένη στὰ θεῖα ἀπὸ πολὺ καιρὸ καὶ πεπειραμένη στὰ ἀνθρώπινα, ἐνόμισα ὅτι δὲν θὰ ἥταν σωστὸ νὰ παραλείψω τὸ καθῆκον μου. Γνωρίζω ποιὰ εἴναι τὰ σπλάγχνα τῶν μητέρων καὶ ἴδιαίτερα ὅταν θυμηθῶ τοὺς δικούς σου καλοὺς καὶ ἡμερους τρόπους πρὸς ὄλους, λογαριάζω πόσο μεγάλος πρέπει νὰ εἴναι ὁ πόνος γιὰ τὴ συμφορὰ ποὺ σ' ἔχει βρεῖ τώρα. Ἐχασες γιό, τὸν ὄποιο, δσον ζοῦσε, μακάριζαν ὅλες οἱ μητέρες καὶ εὔχονται τέτοιοι νὰ εἴναι καὶ οἱ δικοί τους γιοί. Καὶ ὅταν πέθαινε, ἔκλαψαν σὰν νὰ εἴχε θάψει κάθε μία τὸν δικό της. Ό θάνατος ἐκείνου ὑπῆρξε πλήγμα στὶς δύο πατρίδες (έννοει καὶ τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας του), τὴν δική μας καὶ τὴν χώρα τῶν Κιλίκων. Μ' ἐκείνον μαζὶ ἔπεσε καὶ τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον γένος (σημ: Ἰσως τὸ πεθαμένο παιδί νὰ ἥταν μονάκριβο, ὅπότε μὲ τὸν θάνατό του ξεκληριζόταν ἡ γενιά τους), κατέρρευσε σὰν νὰ μετακινήθηκε ἡ βάση του. Ὡ συναπάντημα πονηροῦ δαίμονος! Πόσο τρομερὸ κακὸ μπόρεσε νὰ προκληθεῖ! Ὡ γῆ, ποὺ ἀναγκάστηκες νὰ ὑποφέρεις ἐνα τέτοιο πάθος! Καὶ ὁ ἥλιος ἀσφαλῶς θὰ ἔφριτε, ἀν εἴχε αἴσθηση μπροστὰ σ' ἐκεῖνο τὸ σκυθρωπὸ θέαμα. Καὶ τί μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς ἄξιο νὰ ἐκφράζει ὅσα τοῦ ὑπαγορεύει ἡ ἀπελπισία τῆς ψυχῆς;

Αλλά, ὅπως διδαχθήκαμε ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, τὰ ὅσα μᾶς συμβαίνουν δὲν εἴναι ἔξω ἀπὸ τὴ θεία Πρόνοια, γιατὶ οὕτε σπουργίτης δὲν πέφτει χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα μας. Ὡστε ὅ,τι ἔχει συμβεῖ ἔγινε μὲ τὸ θέλημα τοῦ Δημιουργοῦ μας. Καὶ ποιός μπορεῖ νὰ ἀντισταθεῖ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ; Ἄς δεχτοῦμε λοιπὸν τὸ συμβάν. Διότι μὲ τὴν δυσανασχέτηση, οὕτε αὐτὸ ποὺ ἔχει γίνει διορθώνουμε, ἐπὶ πλέον δὲ καταστρέφουμε

τοὺς ἔαυτούς μας. Ἄς μὴ κατηγορήσουμε τὴν δίκαιη κρίση τοῦ Θεοῦ, διότι εἴμαστε πολὺ ἀμαθεῖς, γιὰ νὰ ἐλέγχουμε τὶς ἀνέκφραστες κρίσεις Του. Τώρα ὁ Κύριος δοκιμάζει τὴν ἀγάπη σου σ' Ἔκεῖνον. Τώρα ἔχεις τὴν εὐκαίρια νὰ κερδίσεις μὲ τὴν ὑπομονή σου τὴν μερίδα τῶν Μαρτύρων. Ἡ μητέρα τῶν Μακκαβαίων εἶδε τὸ θάνατο ἐπτὰ παιδιῶν της καὶ δὲν ἐστέναξε, οὕτε ἔχυσε ἄσκοπα δάκρυα, ἀλλὰ ἐνῷ ἔβλεπε τὰ παιδιά της νὰ φεύγουν ἀπὸ αὐτὴ τὴν ζωὴν μὲ σκληρὰ βασανιστήρια, εἶχε εὐχαριστιακὰ βιώματα πρὸς τὸ Θεό. Γι' αὐτὸν καὶ κρίθηκε καὶ ἀπὸ τὸ Θεὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τέλεια καὶ καταξιωμένη Χριστιανή. Μεγάλη ἡ συμφορά, τὸ ὄμολογῷ καὶ ἐγώ. Μεγάλοι ὅμως καὶ οἱ μισθοὶ ποὺ ὁ Κύριος ἔχει ἐτοιμάσει γιὰ δσους κάνουν ὑπομονή. Ὄταν ἔγινες μητέρα καὶ εἶδες τὸ παιδί σου καὶ εὐχαριστοῦσες τὸ Θεό, γνώριζες ὅπωσδήποτε ὅτι εἶσαι θυητὴ καὶ ὅτι θὰ γένησες θυητό. Τί τὸ παράδοξον λοιπόν, ποὺ ὁ θυητὸς πέθανε; Μήπως σὲ στενοχωρεῖ ποὺ πέθανε πρόωρα; Δὲν μποροῦμε νὰ ξέρουμε ἐὰν δὲν ἦταν τώρα ὁ κατάλληλος καιρὸς νὰ φύγει. Γιατὶ ἐμεῖς δὲν ξέρουμε τί συμφέρει τὴν ψυχὴν μας οὕτε ὁρίζουμε προθεσμίες στὴν ἀνθρώπινη ζωὴν. Στρέψε τὰ μάτια σου γύρω σ' ὅλο τὸν κόσμο ὅπου κατοικεῖς καὶ θὰ κατανοήσεις ὅτι ὅλα ὅσα βλέπουμε εἶναι θυητὰ καὶ ὅτι ὑπόκεινται ὅλα στὴ φθορά. Κοίταξε ἐπάνω στὸν οὐρανό. Κάποτε καὶ αὐτὸς θὰ διαλυθεῖ. Κοίταξε τὸν ἥλιο. Οὕτε καὶ αὐτὸς θὰ παραμείνει. Τὰ ἀστέρια ὅλα, τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς καὶ τῶν ὑδάτων, αἱ ὥραιότητες τῆς γῆς, ἡ ἴδια ἡ γῆ, ὅλα εἶναι φθαρτά, ὅλα μετὰ ἀπὸ λίγο δὲν θὰ ὑπάρχουν. Ἄς εἶναι λοιπὸν ἡ σκέψις ὅλων αὐτῶν παρηγοριὰ γιὰ ὅτι σοῦ ἔχει τώρα συμβεῖ. Μὴν μετρᾶς τὴν συμφορὰ στὸ βάθος της, γιατὶ τότε θὰ σοῦ φανεῖ ἀφόρητη. Ἄν ὅμως τὸ συγκρίνεις μὲ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα, τότε θὰ βρεῖς παρηγοριά. Ἐπάνω δὲ ἀπὸ ὅλα ἔχω νὰ σοῦ πῶ ἐκεῖνο τὸ σπουδαῖο: Λυπήσου τὸν σύζυγόν σου. Νὰ παρηγορεῖ ὁ ἔνας τὸν ἄλλο. Μὴ κάμεις σκληρότερη τὴν συμφορὰ μὲ τὸ νὰ σὲ βλέπει νὰ καταστρέψεις ἀπὸ τὴ στενοχώρια τὸν ἔαυτό σου. Καὶ μὲ λίγα λόγια ἔχω τὴ γνώμη ὅτι δὲν ὑπάρχουν λόγια τέτοια, ποὺ νὰ μποροῦν νὰ χαρίσουν σ' αὐτὸν τὸν πόνο σας παρηγοριά. Πιστεύω ὅτι αὐτὴ τὴ δοκιμασία θὰ τὴν ξεπεράσετε μονάχα μὲ τὴν προσευχήν. Εὔχομαι λοιπὸν ὁ Ἱδιος ὁ Κύριος νὰ ἀγγίξει τὴν καρδιά σου μὲ τὴν ἀνέκφραστη δύναμή Του καὶ νὰ ἀνάψει μὲ ἀγαθοὺς λογισμοὺς τὸ φῶς στὴ ψυχὴ σου, ὥστε νὰ βρεῖς ἐντός σου τῆς παρηγοριᾶς τὶς ἀφορμές.

Basilius Episcopus Caesariensis (Cappadociae): Epistulae 6

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΜΟΖΥΓΟΝ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΟΗΤΙΚΗ

Ἐμελλον ἀποσιωπᾶν πρὸς τὴν κοσμιότητά σου, λογιζόμενος ὅτι, ὡσπερ ὁφθαλμῷ φλεγμαίνοντι καὶ τὸ ἀπαλώτατον τῶν παρηγορημάτων ἀνίαν ἐμποιεῖ, οὕτω καὶ ψυχῇ ὑπὸ θλίψεως βαρείας κεκακωμένῃ, κὰν πολλὴν παράκλησιν φέρῃ, ὁ λόγος ὁχληρός πως εἶναι δοκεῖ, ἐν τῇ περιωδυνίᾳ προσφερόμενος. Ἐπεὶ δέ με εἰσῆλθεν ὅτι πρὸς

χριστιανήν μοι ό λόγος ἔσται πάλαι πεπαιδευμένην τὰ θεῖα καὶ ἐμπαράσκευον οὗσαν πρὸς τὰ ἀνθρώπινα, οὐκ ἐνόμισα δίκαιου εἶναι παραλιπεῖν τὸ ἐπιβάλλον μοι. Οἶδα ποταπὰ τῶν μητέρων τὰ σπλάγχνα, καί, ὅταν ἰδίως τὸ σὸν περὶ πάντας χρηστὸν καὶ ἡμερον ἐνθυμηθῶ, λογίζομαι πόσην εἰκὸς ἐπὶ τοῖς παροῦσιν εἶναι τὴν ἀλγηδόνα. Παῖδα ἐζημιώθης δὲν περιόντα μὲν ἐμακάρισαν πᾶσαι μητέρες καὶ ηὔξαντο τοὺς ἔαυτῶν τοιούτους εἶναι, ἀποθανόντα δὲ ἐστέναξαν, ὡς ἐκάστη τὸν ἔαυτῆς γῇ κατακρύψασα. Ἐκείνου ό θάνατος πληγὴ ἐγένετο πατρίδων δύο, τῆς τε ἡμετέρας καὶ τῆς Κιλίκων. Ἐκείνω τὸ μέγα καὶ περιφανὲς γένος συγκατέπεσεν, ὥσπερ ἐρείσματος ὑφαιρεθέντος κατασεισθέν. Ὡ συνάντημα πονηροῦ δαίμονος, πόσον ἵσχυσε κακὸν ἔξεργασασθαι. Ὡ γῇ τοιοῦτον ἀναγκασθεῖσα ὑποδέξασθαι πάθος. Ἔφριξε τάχα καὶ ὁ ἥλιος, εἴ τις αἴσθησις αὐτῷ, τὸ σκυθρωπὸν ἐκεῖνο θέαμα. Καὶ τί ἄν τις τοσοῦτον εἴποι ὅσον ἡ ἀμηχανία τῆς ψυχῆς ὑποβάλλει;

Αλλ' οὐ γὰρ ἀπρονόητα τὰ ἡμέτερα, ὡς μεμαθήκαμεν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, ὅτι οὐδὲ στρουθίον πίπτει ἄνευ θελήματος τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, ὡστε, εἴ τι γέγονε, θελήματι γέγονε τοῦ κτίσαντος ἡμᾶς. Τῷ δὲ βουλήματι τοῦ Θεοῦ τίς ἀνθέστηκε; Καταδεξώμεθα τὸ συμβάν· δυσανασχετοῦντες γὰρ οὕτε τὸ γενόμενον διορθούμεθα καὶ ἔαυτοὺς προσαπόλλυμεν. Μὴ κατηγορήσωμεν τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ. Άμαθεῖς ἐσμεν ὡστε τὰ ἄρρητα αὐτοῦ κρίματα δοκιμάζειν. Νῦν σου λαμβάνει τὴν δοκιμὴν ὁ Κύριος τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης. Νῦν πάρεστί σοι καιρὸς διὰ τῆς ὑπομονῆς τὴν μερίδα τῶν μαρτύρων λαβεῖν. Ἡ τῶν Μακκαβαίων μήτηρ ἐπτὰ παίδων εἶδε θάνατον καὶ οὐκ ἐστέναξεν οὐδὲ ἀφῆκεν ἀγεννὲς δάκρυν, ἀλλ' εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ ὅτι ἔβλεπεν αὐτοὺς πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ ταῖς χαλεπωτάταις αἰκίαις τῶν δεσμῶν τῆς σαρκὸς λυομένους, εύδοκιμος μὲν παρὰ Θεῷ, ἀοίδιμος δὲ παρὰ ἀνθρώποις ἐκρίθη. Μέγα τὸ πάθος, φημὶ κάγω, ἀλλὰ μεγάλοι καὶ οἱ παρὰ τοῦ Κυρίου μισθοὶ τοῖς ὑπομένουσιν ἀποκείμενοι. Ὄτε ἐγένου μήτηρ καὶ εἶδες τὸν παῖδα καὶ ηὔχαριστησας τῷ Θεῷ, ἥδεις πάντως ὅτι θυητὴ οὕσα θυητὸν ἐγένενησας. Τί οὖν παράδοξον, εἰ ἀπέθανεν ὁ θυητός; Άλλὰ λυπεῖ ἡμᾶς τὸ παρὰ καιρόν. Ἅδηλον εἰ μὴ εὔκαιρον τοῦτο, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐκλέγεσθαι τὰ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς καὶ ὄριζειν προθεσμίας ἀνθρωπίνῃ ζωῇ οὐκ ἐπιστάμεθα. Περίβλεψαι τὸν κόσμον ἀπαντά ἐν ὧ κατοικεῖς, καὶ ἐννόησον ὅτι πάντα θυητὰ τὰ ὄρώμενα καὶ πάντα φθορᾶ ὑποκείμενα. Ανάβλεψον πρὸς τὸν οὐρανόν· καὶ οὗτός ποτε λυθήσεται· πρὸς τὸν ἥλιον· οὐδὲ οὗτος διαμενεῖ. Οἱ ἀστέρες σύμπαντες, ζῶα χερσαῖα καὶ ἔνυδρα, τὰ περὶ γῆν κάλλη, αὐτὴ ἡ γῆ, πάντα φθαρτά, πάντα μικρὸν ὕστερον οὐκ ἐσόμενα. Ἡ τούτων ἔννοια παραμυθία ἔστω τοῦ συμβεβηκότος. Μὴ καθ' ἔαυτὸ μέτρει τὸ πάθος· ἀφόρητον γὰρ οὕτω φανεῖται σοι· ἀλλὰ τοῖς ἀνθρωπίνοις πᾶσι συγκρίνουσα, ἐντεῦθεν εὐρήσεις αὐτοῦ τὴν παραμυθίαν. Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἵσχυρὸν ἔχω, φεῖσαι τοῦ ὄμοζύγου· ἀλλήλοις ἔστε παραμυθία· μὴ ποιήσης αὐτῷ χαλεπωτέραν τὴν συμφοράν, τῷ πάθει ἐαυτὴν ἀναλίσκουσα. Ὁλως δὲ οὐκ οἴμαι λόγον ἐξαρκεῖν εἰς παράκλησιν, ἀλλ' εὐχῆς ἡγοῦμαι χρείαν εἶναι πρὸς τὰ παρόντα. Εὔχομαι οὖν αὐτὸν τὸν Κύριον, τῇ ἀφάτῳ αὐτοῦ δυνάμει ἐφαψάμενόν σου τῆς καρδίας, ἐμποιῆσαι φῶς τῇ ψυχῇ σου διὰ τῶν ἀγαθῶν λογισμῶν, ἵν' οἴκοθεν ἔχης τῆς παραμυθίας τὰς ἀφορμάς.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή: www.nektarios.gr)